

## ԱՇԽԱՐՀԱԳԻՐ

Նոր Բրուսիոյ և Նոր Գերմանիոյ .

Այնցեալ տարուան աշխարհահռչակ պատերազմն Բրուսիոյ ընդ Աւստրիոյ՝ հին Գերմանական Դաշնակցութիւնը բոլորովին քակելով և զԱւստրիա անկէ դուրս հանելով, իրաւամբ Գերմանիոյ Նոր անուն կրնայ տալ, իրեն տէրութեանց փոփոխութեանը համար, Բրուսիոյ ալ իր մեծագոյն փոփոխութեանը համար, հանդերձ ընդարձակութեամբ երկրին և ժողովրդեան աւելնալուն: Պատերազմէն առաջ 1865 ին սկիզբը՝ Բրուսիոյ բնակիչք կը համարուէին 19,305,000 . պատերազմէն ետեւ Բրուսիոյ հետ բոլորովին միացան կամ խառնուեցան քանի մը Գերմանական առանձնակ տէրութիւնքն, որք են .

|                            |           |
|----------------------------|-----------|
| Հանովը Թագաւորութիւն       | 1,923,492 |
| Հէս կայսրընտիր             | 747,283   |
| Նասսաւ դքսութիւն           | 466,014   |
| Փրանքֆորտ ազատ քաղաք       | 89,837    |
| Հոլշտայն դքսութիւն         | 554,510   |
| Շլէզուիկ                   | 406,486   |
| Պաւերայէն մաս մը           | 32,976    |
| Հէս մեծ դքսութեանէն մաս մը | 75,102    |
|                            | 4,295,700 |

որ բուն Բրուսիոյ բնակչաց հետ կը գումարեն իբրեւ 23,600,700

Դարձեալ Բրուսիոյ հետ միաբանեցան դաշնակցութեամբ ուրիշ տէրութիւնք, և կոչուեցան դաշնակցութիւն Հիւսիսային Գերմանիոյ, և են ասոնք .

|                                  |           |
|----------------------------------|-----------|
| Սաքսոնիա Թագաւորութիւն           | 2,343,994 |
| Սաքս. Վայմար մեծ դքսութիւն       | 280,201   |
| Սաքս. Մայնինկէն դքսութիւն        | 178,065   |
| Սաքս. Գոպուրկ-Վոթա, ն.           | 164,527   |
| Սաքս. Ալթենպուրկ, ն.             | 141,839   |
| Մէքլենպուրկ Շվերին մեծ դքսութիւն | 552,612   |
| Մէքլենպ. Շթրելից, ն.             | 99,060    |
| Օլտենպուրկ մեծ դքսութիւն         | 301,812   |
| Պրուսիոյ դքսութիւն               | 292,708   |
| Անհալթ դքսութիւն                 | 193,046   |
| Լիպ Տէգմուլ իշխանութիւն          | 111,336   |

|                        |           |
|------------------------|-----------|
| Լիպ Դաւապուրկ          | 31,382    |
| Վալաէք                 | 59,143    |
| Շուարցպուրկ Ռուտոլդաու | 73,752    |
| Շուարց. Սոնաէրսհալէն   | 66,189    |
| Ռայս, Էրեց առհմ        | 43,924    |
| Ռայս, Կրսեր առհմ       | 86,472    |
| Սքաա քաղաքքն Համպուրկ  | 229,941   |
| Լիպէք                  | 50,614    |
| Պրեմա                  | 104,066   |
| Հէս գաւառ              | 225,696   |
|                        | 5,630,379 |

ասոնք Բրուսիոյ հետ՝ որ է

23,600,700

կը գումարեն միանգամայն

29,231,079

Այս դաշնակցութենէ դուրս մնացող տէրութիւնք կ'ըսուին Հարաւային Գերմանիա, և են

|                         |           |
|-------------------------|-----------|
| Պաւերա Թագաւորութիւն    | 4,774,464 |
| Վիւրթեմպերկ Թագաւոր     | 1,748,328 |
| Պատէն մեծ դքսութիւն     | 1,429,199 |
| Հէս մեծ դքսութեան մասն  | 564,475   |
| Լիհտէնշտայն իշխանութիւն | 7,994     |
|                         | 8,524,460 |

Հիւսիսային և Հարաւային, կամ թէ բոլոր Գերմանիոյ բնակչաց թիւն կ'ըլլայ 37,755,539 . և եթէ նոր աշխարհահամար ըլլայ՝ գուցէ աւելի գոտի, հաւասարի կամ անցնի քան զԳաղղիոյ, որ անցեալ տարի մայիսի վերջը ունէր 38,067,094 բնակիչ:

Իսկ Աւստրիա՝ որ առ այժմ Գերմանիայէ զատ կը սեպուի՝ իր զանազան աշխարհաց և ազգաց մարդաթուով կը կազմէ 32,000,000 հոգի:

## ՄԱՆՐ ԳԻՏԵԼԻՔ

Երանրոշքիւն ճովուց: — Զանազան ծովուց միջին ծանրութիւնն և բարեխառնութիւնն է այսպէս .

Հիւսիսային Ատլանտեան ովկիանոս մինչև 50° հիւսիսային լայնութեան . սեպհական ծանրութիւն 1,02664, բաւիսառնութիւն միջին 24°96 .

Հարաւային Ատլանտեան ովկիանոս ինչուան 50° հիւսիսային լայնութեան .

Ժանրութիւն 1,02676, բարեխառնութիւն 19°22.

Հիւսիսային ովկիանոս ինչուան 50° հիւսիսային լայնութեան. Ժանրութիւն 1,02548, բարեխառնութիւն 21°06.

Հարաւային մեծ ովկիանոս ինչուան 0 աստիճան հարաւային լայնութեան. Ժանրութիւն 1,02658, բարեխառնութիւն 19°81.

Հնդկային ովկիանոս հասարակածի, 50° հարաւային լայնութեան. Ժանրութիւն 1,2630, բարեխառնութիւն 20°69.

Միջերկրական ծով, Ժանրութիւն 1,0289 բարեխառնութիւն 19°59.

Հիւսիսային ծով, Ժանրութիւն 1,0264, Սեւ ծով, Ժանրութիւն 0,0143, բարեխառնութիւն 13°76.

Պալդիկ ծով, Ժանրութիւն 1,0086.

Կարմիր ծով, 7,0286, բարեխառնութիւն 26°25.

Ասկից կը հետեւի որ սեպհական ծանրութիւնը կը պատահի տեղական հանգամանաց զանազանութենէն. մեծ է Ժանրութիւնը այն տեղերը՝ ուր գոլորշոյ ցնդումը զօրաւոր է, և տկար է այն ամէն երկիրներու մէջ ուր յաճախ կ'անձրեւէ:

Սաստկագոյն է նեղուցներու մէջ, ինչպէս 'ի Կարմիր ծով, ուր ոչ անձրեւ կու գայ, ոչ գետ կը թափի՝ շատ թե-

թե է մեծ գետոց բերաններուն քով, զոր օրինակ Ս. Լաւրենտիոսի մերձակայքը, Ռիոյ տըլա Բլադայի, և այն ծովերու մէջ որք ինչպէս Սեւ և Պալդիկ ծովերն բազմաթիւ և զօրաւոր գետեր կ'ընդունին: Ծովային ամենաբարձր ջերմութիւն գտնուած է Ամէի մօտ. ծովուն մակերևոյթէն 34°41 կ'ըլլայ: Հնդկաց ովկիանոսին մէջ հասարակածին մօտ շատ հեղ փորձուած է 31 աստիճան ջերմութեան:

Լրագիրք Բրիտանիոյ: — Մեծ Բրիտանիոյ մէջ 1257 լրագիր կը հրատարակուին, որոնցմէ 933 յԱնգլիա (226 'ի Լոնտրա, 707 Լոնտրայէն դուրս), 43 Կալլէսի գաւառը՝ 139 'ի Սկոտլանտ, 128 յԻռլանտա, 14 հատ ալ կղզիներուն մէջ: Այս 1257 լրագիրներէն, 53 ամենօրեայ են յԱնգլիա, իսկ Սկոտլանտի և Իռլանտիոյ մէջ 12 հատ կայ. մէկմէկ հատ ալ 'ի Կալլէս և կղզիներուն մէջ: 1865ին մեծն Բրիտանիոյ մէջ միայն 734 լրագիր կար. ուրեմն ըսել է որ տասը կամ տասուերկու տարուան մէջ 523 հատ աւելցեր է:

Ասոնցմէ զատ 537 'ի չափ ուրիշ զանական օրագիրներ կան կրօնից կամ արուեստից վրայօք: